

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Monikielisten lasten kielen kehityksen viiveisyys ja puheterapia

Ulla-Mari Ruponen
Puheterapeutti

Lasten puheterapia
Helsingin kaupunki

Kehityksellinen kielihäiriö

- Kielen kehitys viivästyy tai etenee poikkeavasti muuhun kehitykseen nähden
- Kielen ymmärtämisen, tuoton tai käytön ongelma, joka vaikuttaa laajalaisesti toimintakykyyn ja vuorovaikutukseen, eikä selity muun tunnetun diagnoosin avulla
- Esiintyvyys ikäluokasta 7%
- Puheen kehitys voi viivästyä jopa 19%:lla

Kehityksellinen kielihäiriö ja monikielisyys

- Monikielisyys ei itsessään viivästyä kielen kehitystä, eikä ole kehityksellisen kielihäiriön riskitekijä
- Kielihäiriön tulee näkyä kaikissa kielissä
  - Häiriöpiirteet ovat kielikohtaisia
- Diagnosoinnin haasteena monikielisen kehityksen huomioivien arviointimenetelmien puute
- Tutkimustieto vähäistä

Puheterapiaan ohjautumisen syitä

- Vuorovaikutukselliset syyt
  - Kielelliset syyt
  - Puheliikkeiden tuottamisen vaikeus
  - Syömisen ja nielemisen vaikeus
  - Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus
  - Äänihäiriö
-
- Puheterapia **ei ole** suomen kielen opetusta

Milloin puheterapeutin arvioon?

Haukilehto 2021, Terveyskirjasto

Puheterapeutin tutkimuksia tarvitaan, jos pieni lapsi:

- ei reagoi lainkaan puheeseen eli ei koskaan katso puhujan suuntaan
- ei ymmärrä puhetta 18 kuukauden iässä
- ei puhu yhtään sanaa kaksivuotiaana
- puhe on erittäin epäselvää
- ei ole kiinnostunut ympäristöstään
- ei käytä lainkaan eleitä ja ilmeitä itsensä ilmaisemiseen
- siirtyminen soseroista karkeampiin koostumuksiin on hidasta ja työlästä

Isompien lasten kohdalla tutkimuksia voidaan tarvita, jos lapsi tai nuori esimerkiksi:

- ei ymmärrä hänelle sanottuja ohjeita
- ei jaksaa keskittyä ohjattuihin tuokioihin
- uhmakasta tai aggressiivista käytöstä on joka päivä
- lapsi ei pääse mukaan kavereiden leikkeihin
- puhe on epäselvää ja siitä puuttuu useita äänneitä
- puhetta on vain vähän ja lapsi tai nuori ei saa sanottua haluamiaan asioita
- lukemisen ja kirjoittamisen oppiminen on hidasta koulun tukitoimista huolimatta

Puheterapiaan ohjaaminen vai lisää suomen kielen opetusta?

- Huolestuttavia piirteitä peräkkäisesti monikielisen lapsen kielenkehityksessä
  - Smolander, S. 2022. Kielellinen vaikeus monikielisellä lapsella. Teoksessa Kunnari, S. & Laasonen, M. (toim.), Lasten kielelliset vaikeudet. PS-kustannus.
- Miten kielen oppimista on tuettu: altistuksen määrä ja laatu
  - Säännöllinen läsnäolo varhaiskasvatuksessa
  - Tavoitteellinen, pedagogisesti suunniteltu suomen kielen oppimisen tukeminen
  - Osallistuminen toimintaan
- Yhteistyö
  - Ketä voin konsultoida?

Puheterapia-arvio

- Esitiedot
- Toimintakyky
- Testaus- ja arviointitulokset
- Suunnitelma

Lähteet

- Gyekye, M. & Ruponen, U-M. 2022. Suomi toisena kielenä -oppiminen: ohjaus, pedagoginen toiminta ja haasteet. Teoksessa Pihlaja, P. & Viitala, R. (toim.) Varhaiserityiskasvatus. PS-kustannus.
- Kunnari, S. & Laasonen, M. 2022. Lasten puheen, kielen ja kommunikoinnin vaikeudet. Teoksessa Kunnari, S. & Laasonen, M. (toim.), Lasten kielelliset vaikeudet. PS-kustannus.
- Smolander, S. 2022. Kielellinen vaikeus monikielisellä lapsella. Teoksessa Kunnari, S. & Laasonen, M. (toim.), Lasten kielelliset vaikeudet. PS-kustannus.
- Kehityksellinen kielihäiriö <https://www.aivoliitto.fi/kehityksellinenkielihairio/>
- KieliPeda –työväline https://www.utu.fi/sites/default/files/media/Kielipeda_tyovaline.pdf
- KieliVertailu –työväline <https://sites.utu.fi/kielivertailu/>
- Puheen ja kielen kehityksen vaikeudet lapsella <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00413>

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

KIITOS!

